

Demokracie na plácku – co se děje při setkání vlastníků

Co se čtenář dozví

Vnitrobloky je těžké obnovovat kvůli nutné shodě velkého počtu spoluvlastníků. Správa SVJ/družstev bývá pro obnovení vnitrobloků málo účinná. Moderované společné setkání obyvatel může přinést energii a chuť ke spolupráci na obnově vnitrobloku a posílit mezilidské vztahy.

Kontext

Obnova vnitrobloků stojí a padá na shodě jejích vlastníků. Průměrný vnitroblok spoluvlastní přibližně tři desítky jednotlivců nebo domácností. Toto spoluvlastnictví má podobu známých společenství vlastníků – takzvaných SVJ či bytových družstev. Aby došlo ke změně na společném pozemku, musí se atmosféra v této skupině odhodlat k akci. A to je výzva.

Společenství vlastníků či bytová družstva s nižším počtem členů bývají obvykle dobrovolnické organizace. Z řad svých členů spoluvlastníků vyberou a zvolí několik jedinců, kteří se stanou takzvaným výborem, neboli jakousi „vládou“ daného bytového domu. Tito často profesně velmi různí dobří lidé - lékaři, řezníci, religionisté a podobně – začnou pro sebe a své spoluvlastníky spravovat dům. Stanou se zvolenými odborníky na technologii střeš, izolaci fasád, provoz výtahů, funkčnost starých stoupaček a elektrických rozvodů. Ale nejen to. Jelikož žádný bytový dům neběží bez permanentní péče, stanou se projektovými manažery přestaveb, kompletních výměn, izolací a dalších projektů. Ostatní jim buď pomáhají anebo také ne; v takovém případě kladou všetečné otázky, žádají výběrová řízení, expertní posudky, doplnění a vysvětlení. A ještě hůře – obviňují snažícího se jedince z diletantismu nebo snad i zlodějiny. Ale nejčastěji - a nikoliv překvapivě – ostatní obyvatelé hrají mrtvé brouky a mlčí.

Tato situace ve skupině lidí je velmi nevyrovnaná. Jsou případy, kdy pozice ve vedení člen zneužije a hospodaří ve svůj prospěch. Nepoměrně více je ale případů, kdy jeden či několik málo lidí s větší či menší dovedností a taktem dlouhodobě dobrovolně či za nízký příspěvek pečují o dům. A ostatní ho či je nechávají na pokoji. Je to pro ně totiž výhodné. Bez dalších starostí je o provoz domu postaráno a není nutné se stát zodpovědným za něco, čemu málo rozumím. Každoroční schůze SVJ/družstva bývá pak nechtěnou povinností plnou nedorozumění a trapnosti. A většinou se uleví, když už je setkání se svými sousedy za nimi. V takové situaci je péče o společný vnitroblok či zahradu považována za jistý nadstandard. Nepatří totiž k technickému funkčnímu minimu bydlení. Není to ani střecha, bez které do domu zatéká, není to rozbitý výtah, bez kterého část obyvatel bolí nohy. Je to něco, co lze odložit na později – a nechat odložené třeba desítky let. Proto často říkáme, že většina vnitrobloků spí spánkem Šípkové Růženky.

Popis vybraného problému

Naštěstí existuje v člověku něco, co ho vede spolupracovat s druhými. Část obyvatel zanedbaný vnitroblok nenechá v klidu. Proč nemít za domem lavičku, altánek, pískoviště či stojan na kola? Proč nepěstovat byliny, květiny či nesázet stromy? Jak jen se ale ve skupině, které se sebou ve svém celku nemluví, dobrat nějakého rozumného výsledku? Toto je chvíle pro spolek Bieno.

Společná skupinová debata je začátkem většiny „našich“ obnov. Pro její uspořádání je potřeba toho, kdo má zájem – tahouna - a pak svolení někoho z vedení domu. Bieno pak formuluje a připraví pozvánku a s pomocí tahouna ji dodá do schránek všem obyvatelům. Zde jsou vybraná pravidla společné debaty: 1) pozvání dostanou bez výjimky všichni, je na každém, zdali přijde či ne. 2) Pro

nepřítomné na setkání navazuje elektronická anketa. 3) Začínáme o vnitrobloku mluvit „nad prázdným listem papíru“. 4) Spolek jako moderátor nepřichází se svými nápady, ačkoliv může některé prvky obyvatelům zmínit jako inspiraci. 5) Každý mluví sám za sebe a svojí zkušenost. 6) Lidé své podněty vznášejí jednotlivě, ostatní nápad druhého respektují a negativně ho nekomentují. 7) Každý má prostor vyjádřit se, hlasitější názory moderátor vyvažuje prostorem pro ty, kteří nebývají příliš slyšet. 7) Je dostatek času na úplné zamyšlení a představení si, čím vnitroblok je nebo by pro mě mohl být. 8) Na závěr debaty každý jedinec vybírá mezi množstvím podnětů ty, které jsou pro něj osobně nejjednodušší.

A teď ke kouzlu celé akce. Setkání nad obnovou vnitrobloku bývá prvním či po dlouhé době jediným setkáním, kde se neřeší pouze technické či vnitřní organizační věci. Vnitroblok je o vašich pocitech, o vašich přáních a nápadech. Může jít o pověstnou zahradu pod vašimi okny, ale i mnohem skromnějším polosoukromé místo se stolkem a květináčem přináší radost. Debata o vnitrobloku je festivalem nápadů, chutí a přání. A jelikož každý si přeje trochu něčeho jiného, je to také představení osobností – nás i našich sousedů. Vnitroblok může naši skupinu ukázat ve své plnosti a barvitosti.

Něco krásného se děje mezi lidmi, kteří v klidu a otevřeně vyjadřují svá přání. Lidé poslouchají, vnímají, prociťují a prožívají vyřčené obrazy toho druhého. Některé jimi projdou bez povšimnutí, jiné s pousmáním či jemným záchvěvem. Další se ale trefí do něčeho, co by i nás mohlo zajímat. A možná ne ani proto, že sami bychom to využili nebo měli z toho prospěch. Plejáda názorů a nápadů vytvoří něco jako pouťové barevné kolo. Jakousi hru příslibů, možností či snad i budoucích výher. Otevřené duše v tuto chvíli rozkvétají. Nalazují se na věnec možností a být vědí, že většina z nich je z říše chymér či zbožných přání, něco přeje jen na zem dopadnout může. A tu vzniká chuť, touha alespoň něco z toho, něco z této chvíle uchovat a přenést do skutečnosti. Představuji si, jak jako vlažný zájemce o novou podobu vnitrobloku vybíráte mezi těmi nápady a osobnostmi, kteří s vámi rezonují. Jak s těmito lidmi navazujete jemná neformální pouta – úsměvem, pokývnutím hlavou, vyjádřeným souhlasem. K těmto lidem jste blíže, protože skrytou kmenovou logikou víte, že tito lidé vám pomohou splnit něco z nabídnutých příslibů.

Menšina míst, kde proběhla námi moderovaná setkání, dospěje k uskutečnění obnovy. To, co se děje mezi lidmi uvnitř domu po odeznění této chvíle jenom tušíme. Každé setkání ale přinese poznání o vás a vašich sousedech.

Chcete vědět více?
www.vnitrobloky.cz

Oblast/kategorie

Posílení kompetencí obyvatel

Klíčová slova

Facilitace, skupinové projednání, demokracie na plácku